

Budgetforlig for Vejle Kommunes budget 2024-2027

Væksten giver Vejle behov for at understøtte velfærden

Budgetforligspartierne Venstre, Konservative, Radikale Venstre, Nye Borgerlige, Dansk Folkeparti og Danmarksdemokraterne i Vejle Byråd er enige om at fremlægge et fælles budgetforslag til Byrådets 2. behandling 4. oktober 2023.

I en svær tid med høj inflation og demografisk pres bidrager
væksten med et historisk stort økonomisk råderum på
279,5 mio. kr. i 2024

Vejle Kommune er et centrum for vækst og udvikling, ikke bare målt op mod de største kommuner, men også set i forhold til alle landets kommuner. I 2019-2023 er Vejle Kommunes indbyggertal vokset med 5,3% svarende til, at der er kommet 6.119 nye borgere til. Det er den suverænt største befolkningsvækst i Region Syddanmark, den største vækst blandt de 8 største kommuner og den 5. højeste befolkningsvækst af alle landets kommuner.

Den høje befolkningsvækst følges af markante indkomststigninger og lav ledighed hos kommunens borgere. Med en stigning i udskrivningsgrundlaget pr. borger på 8,1% fra 2023-2024 har borgerne i Vejle Kommune den højeste fremgang i indtægterne blandt de 16 største kommuner i Danmark – og den 5. højeste fremgang af alle landets kommuner.

Befolkningsvæksten og stigningen i indtægterne bidrager til at Vejle Kommune opnår markante skatteindtægter på trods af den 3. laveste skatteprocent af alle landets kommuner. Væksten i Vejle Kommune er derfor den helt afgørende forudsætning for at der, på trods af en stram kommuneaftale, samlet er et råderum ved budgetlægningen for 2024 på 279,5 mio. kr. og 258,9 mio. kr. i 2025. Det store råderum står i stor kontrast til tilstanden i mange andre kommuner og giver et bedre grundlag for at understøtte den fremtidige

udvikling af kommunen. Med væksten opstår et behov for at udvide kapacitet og bemanning for at vedligeholde kvalitet og serviceniveau.

Væksten i Vejle Kommune giver et godt udgangspunkt for budgetlægningen for 2024, men med væksten følger et behov for mere velfærd. I Vejle Kommune forventes en række markante udfordringer på velfærdsområderne i de kommende år. Nogle af velfærdsområderne har allerede været udfordret i 2022/23, mens andre områder forventes at mangle finansiering fra 2024. Samtidig er det afgørende at foretage nye investeringer, hvis Vejle Kommune også i fremtiden skal være attraktiv, tiltrække borgere og virksomheder og dermed bibeholde vækstpotentialet.

Forligspartierne prioriterer samlet 1,1 mia. kr. til velfærd og kommuneudvikling i de kommende 4 år – fordelt med 279,5 mio. kr. i 2024, 258,9 mio. kr. i 2025, 338,7 mio. kr. i 2026 og 207,2 mio. kr. i 2027.

Forligspartierne er enige om at udfordringerne og væksten i Vejle Kommune bedst imødekommes ved at bringe hele råderummet i 2024 og 2025 i spil – til gavn for borgerne.

Forligspartierne har desuden valgt, at bufferen på 20 mio. kr. i 2024 bruges til investeringer på serviceområdet i 2024. Der er enighed om at serviceudgifterne skal følges tæt, og at der tages ansvar for at reducere udgifterne hvis det viser sig, at der bliver et pres på at overholde servicerammen i 2024.

På den baggrund prioriterer forligspartierne yderligere 554,8 mio. kr. til driftsområderne og 513,4 mio. kr. til anlægsinvesteringer set over budgetperioden.

På trods af at der er enighed om at prioritere det fulde råderum i både 2024 og 2025, konstaterer forligspartierne dog, at presset på velfærdsområderne er så stort, at vi ikke kan nå helt i mål uden nytænkning og tilpasning af serviceniveauer. Udvalgene vil derfor også i den kommende periode skulle arbejde med balancen mellem serviceniveau og budget.

De politiske forhandlinger i Vejle Kommune har taget udgangspunkt i den vedtagne budgetstrategi for 2024-2031. Strategien understøttes af tre fokusområder "Rekruttering og Velfærd", "Balanceret Vækst", og "Klima". Fokusområderne er bundet sammen af forudsætningen om en "Sikker økonomistyring". Forhandlingerne bygger på det udarbejdede oplæg til budget i balance, hvor opgaven har været at sikre det størst mulige økonomiske råderum til brug for politiske prioriteringer. Desuden afspejler budgettet den imellem KL og Regeringen indgåede økonomiaftale for 2024 og den kurs, regeringens økonomiske politik varsler

de kommende år for kommunerne. Som en del af oplægget til budget i balance er der indarbejdet et forslag til administrative besparelser for 14 mio. kr.

Fokus på at det økonomiske fundament bevares

Vejle Kommunes robuste økonomi hviler på den høje vækst og på en ansvarlig økonomisk styring, hvor der altid er finansiering bagved beslutningerne.

Vejle Kommune ønsker at understøtte overholdelsen af den samlede økonomiaftale mellem KL og regeringen. Skulle der opstå et landsdækkende behov for at foretage budgetmæssige justeringer, som følge heraf, vil forligspartierne mødes for at vurdere eventuel nødvendig opfølgning. Forligspartierne vil også mødes, hvis der i finansloven tildeles yderligere finansiering til kommunerne.

Det er afgørende, at der tages hånd om eventuelle ubalancer, så snart de opstår, så de ikke vokser sig for store. Forligspartierne ønsker i den forbindelse, at udvalgene på baggrund af forliget får afstemt forbrugsforventninger for 2024. Det skal foregå på udvalgenes møder i efteråret 2023. Budgetterne skal afstemmes med forbruget og serviceniveauer tilpasses, så rammerne kan overholdes.

Selvom Vejle Kommune er blandt de absolut mest effektive kommuner i forhold til administrative omkostninger på konto 6, er den overvejende del af de administrative besparelser alligevel fundet på den smalle definition af administration. I de kommende år forventes et ydre pres på at nedbringe administrationsudgifterne yderligere. Her skal besparelsen udmøntes ud fra den bredere administrative definition. Derfor er det nødvendigt at der sættes fokus på regelforenklning og afbureaukratisering og at der i den forbindelse ses på strukturer og funktioner inden for kommunens drift på tværs af hele den kommunale organisation.

Velfærd og rekruttering

Den offentlige velfærd i de danske kommuner har igennem de seneste år været under pres. Udfordringerne bunder både i stigende udgifter og i vanskeligheder ved at finde kvalificeret personale. Der er tale om en fælleskommunal udfordring som forventeligt vil fortsætte i årene frem mod 2030. En stor del af udfordringerne skyldes de demografiske bevægelser, hvor der bliver større generationer blandt børnene og de ældre. Dertil kommer et stigende udgiftspres fra en højere kompleksitet på det specialiserede socialområde samt en opgaveglidning fra regioner mod kommuner. Udfordringerne vil vokse frem mod 2030 og vil resultere i, SIDE 3/18

at der også i årene fremover er behov for at foretage skarpe prioriteringer, når enderne skal nå sammen. Udfordringerne kan ikke alene løses med flere midler, men kalder på, at der tænkes og handles på nye måder.

Forligspartierne er med budget 2024 og overslagsårene 2025-27 enige om, at Velfærdsområderne skal prioriteres. Det store økonomiske råderum skal både bruges til at lette områderne for gammel gæld og til at give bedre forudsætninger for at skabe balance i det kommende budget for 2024.

Med forligsaftalen for budget 2024 og overslagsårene har partierne valgt at prioritere 100 mio. kr. varigt til velfærdsområderne fra 2024. Dertil kommer afvikling af gammel gæld for yderligere 48,4 mio. kr. Med forligsaftalen kommer vi et langt stykke af vejen, men der vil fortsat være behov for, at udvalgene arbejder med serviceniveauet for at sikre de fremtidige balancer.

Fremtiden skal ikke tynges af fortidens gæld – derfor prioriteres der 48,4 mio. kr. til at afskrive gæld fra 2022 og 2023.

Et af de områder, som har været under størst økonomisk pres igennem den seneste tid, er seniorområdet. Presset skyldes både befolkningsudviklingen, hvor der bliver flere ældre og en opgaveglidning fra regioner mod kommuner. Udgiftspreset har ført til at Seniorudvalget har oparbejdet en gæld på 36 mio. kr. som følge af 2022-regnskabet. Samtidig har Voksenudvalget oparbejdet en gæld på 12,4 mio. kr. i 2022. Disse gældsposter har forligspartierne valgt at finansiere i forbindelse med forligsaftale for budget 2024. Det betyder at Seniorudvalget og Voksenudvalget ikke skal foretage nedskæringer for at betale den gamle gæld.

Seniorområdet styrkes med 43 mio. kr. årligt fra 2024.

Med forligsaftalen for budget 2024 og overslagsårene styrkes seniorområdet med samlet 211,5 mio. kr. set over den kommende 4 årige periode. Heraf er de 43 mio. kr. varige midler fra 2024 og frem mens de 36 mio. kr. er engangsmidler i 2024 til at afvikle gæld og 3,5 mio. kr. er anlægsinvesteringer.

Det anerkendes dog at demografien også i de kommende år vil lægge et pres på området.

Der afsættes desuden 3,5 mio. kr. i 2024 under Seniorudvalget til finansiering af et vaskeanlæg til hjælpemidler.

Forligspartierne har besluttet at genåbne det visiterede dagcenter på Hejlskov. Der vil stadig være behov for at kigge ind i udvalgets økonomi og foretage serviceprioriteringer for at sikre fremtidig overholdelse af rammen. Det kan medføre, at serviceniveauet ændres. Forligspartierne ønsker samtidig at der arbejdes med at skabe en større brug af sygeplejeklinikker.

Børn og unge prioriteres med yderligere 271 mio. kr. set over de kommende 4 år. Heraf er de 29 mio. kr. varige driftsmidler fra 2024 mens de resterende 155 mio. kr. gives som anlægsbevillinger til udvidelse af kapaciteten på dagtilbudsområdet.

I de kommende år forventes der at komme endnu flere børn og unge i Vejle Kommune. Det vil påvirke behovet for mere personale på dagtilbud og skoler. Samtidig er det specialiserede børneområde et af de områder som er under pres både nationalt og lokalt i Vejle Kommune. Med budget 2024 har forligspartierne valgt at der skal være en kapacitet, som understøtter, at der også i fremtiden er fokus på trivsel og velfærd for børn og unge. Derfor tildeles Børne- og Familieudvalget 29 mio. kr. årligt som skal imødekomme behovene. Indenfor denne ramme reserveres varigt 0,25 mio. kr. til udvidelse af projekt Home Start.

Forligspartierne er enige om at det stigende børnetal også medfører et behov for højere kapacitet på dagtilbudsområdet. Derfor afsættes der anlægsmidler til finansiering af nye daginstitutioner i de kommende 4 år. I alt tildeles 155 mio. kr. Det fordeler sig med 20 mio. kr. i 2024 stigende til 45 mio. kr. i 2025-2027. Midlerne afsættes i en pulje under Børne- og Familieudvalget. Puljen kan både omsættes til udbygninger af de eksisterende institutioner og til helt nye institutioner. Der skal løbende være afrapportering af puljens udmøntning til Økonomiudvalget før sommerferien og inden årets udgang startende fra år 2024.

De sårbare voksne tildeles yderligere 28,3 mio. kr. i 2024, stigende til 29,6 mio. kr. fra 2025 og frem

De seneste år har der over hele landet vist sig stigende udfordringer på det specialiserede voksenområde. Det skyldes i høj grad en højere kompleksitet i borgernes behov. Det gælder også for Vejle kommune. Derfor afsætter forligspartierne 28 mio. kr. årligt til Voksenudvalget. Midlerne skal bidrage til, at kommunen også i fremtiden vil kunne tage vare på borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser. Som en del af denne bevilling fastholdes Housing First projektet med 1,3 mio. kr. årligt fra 2024.

Forligspartierne er enige om at sikre Peer to Peer projektet, til gavn for sårbare. Der afsættes 1,3 mio. kr. varigt fra 2025.

Der afsættes 0,3 mio. kr. til etablering af værested i Løget Høj.

Forligspartierne vil igangsætte et ombygningsprojekt af Tinghøj institutionen. Formålet er at modernisere til mere tidssvarende boliger. Kommunen har som en del af forligsaftalen for 2024 ansøgt om en statslig pulje på 25 mio. kr. i 2024. Lånefinansieringen bevirker, at udgiften falder udenfor anlægsrammerne. Hvis ansøgningen mod forventning ikke imødekommes, vil forligspartierne drøfte spørgsmålet i 2024. I de kommende budgetår forventes der at være behov for yderligere finansiering. Forligspartierne vil søge om den resterende finansiering fra de statslige puljer i forbindelse med de kommende budgetforhandlinger.

Der gives desuden 1 mio. kr. varigt fra 2024 og frem til sundhedsinitiativer og genoptræning for at understøtte opgaveglidning fra regionerne ved Sundheds-og Forebyggelsesudvalget.

Initiativer for at understøtte fremtidens arbejdskraft i Vejle Kommune

Den lave ledighed er en forudsætning for Vejle Kommunens indtægtsgrundlag. En stor del af dette handler om den erhvervsrettede indsats for den unge befolkning. Det er essentielt at der er fokus og ressourcer til at sikre at vores unge generation også i fremtiden kommer godt ind på arbejdsmarkedet. Med budgetforliget for 2024 har det været muligt at bruge finansiering til beskæftigelsesindsatser, da dette område ikke er underlagt de statslige rammeforpligtigelser. På den baggrund har partierne valgt at prioritere 5 mio. kr. til Arbejdsmarkedsudvalget fra 2024 og frem. Dermed er det muligt at sikre grundlaget for den stærke beskæftigelsesindsats og en forsat lav ledighed i Vejle Kommune i en tid hvor beskæftigelsesområdet er under pres. Det vil dermed bidrage til et bedre indtægtsgrundlag i de kommende budget år. Indsatsen evalueres løbende.

En af udfordringerne på velfærdsområderne er, at det bliver mere og mere vanskeligt at skaffe tilstrækkeligt med kvalificeret arbejdskraft til at varetage opgaverne. Derfor skal der fokus på sygefravær, kompetenceudvikling og vikarforbrug. Det er hårdt for medarbejderne, når der ikke er hænder nok. Årets budgettildeling og satsningen på samarbejde skal hjælpe på denne problemstilling. Men sygefravær er også en faktor, som hver dag presser vores medarbejdere, da det betyder at nogen skal løbe ekstra stærkt eller at budgetterne belastes af vikarudgifter. Der investeres derfor i tiltag og indsatser for at nedbringe sygefraværet på velfærdsområderne. Indsatserne skal have fokus på det fysiske og psykiske

arbejdsmiljø på de enkelte arbejdspladser, samt en koordineret central oversigt over tilgang i sygefravær, som forankres i direktionen.

Forligspartierne ønsker at Vejle Kommune leverer en god kvalitet til vores borgere, med kompetente medarbejdere. Uddannelse er et vigtigt element og det er også fødekilden til de kommende medarbejdere i kommunen. Forligspartierne ønsker derfor at kommunen går i tæt samarbejde med UCL, Social- og Sundhedsskolen og andre uddannelser for at øge kvaliteten og fastholde elever. Der skal sættes på trainee-forløb og andre elementer, f.eks. unge i fritidsjobs.

Forligspartierne ønsker, at det personale, som borgerne møder, er ansatte i Vejle Kommune og ikke eksterne vikarer. Derfor forventes tildelingen i budget 2024 markant at nedbringe vikarforbruget både i hjemmeplejen og på plejecentre men også i dagtilbud og skoler. Partierne ønsker at fagudvalgene følger det løbende og at Økonomiudvalget får en status inden sommerferien 2024.

Der afsættes en pulje på drift v/Økonomiudvalget på 6 mio. kr. til nye, innovative indsatser overfor sygefravær, samarbejde med uddannelsesinstitutionerne samt nedbringelse af vikarforbruget. Puljen skal dække en to-årig periode og er finansieret via den centrale reservepulje i 2023.

Forligspartierne er enige om, at der i lighed med tidligere år afsættes 1 mio. kr. til det gode personalepolitiske arbejde i projektet "Faglig stolthed – fordi du er ansat". Pengene bruges til fremme af arbejdsglæde og faglig stolthed på tværs af organisationen. Der afsættes 1 mio. kr. i 2024 til fortsættelse af projektet, og finansieres af den centrale reservepulje. Fra 2025 og frem afsættes 1 mio. kr. Desuden afsættes 0,5 mio. kr. i 2024 til at understøtte afledte indsatser fra den kommende trivselsmåling. Dette beløb finansieres af den centrale reservepulje.

Investering i Kulturlivet i Vejle Kommune

I de kommende år er der afsat penge til et kulturhus i Vejle. I forbindelse med budgetforliget for 2024 ønsker forligspartierne at biblioteksprojektet udvides med en musik- og kulturskole. Derfor afsættes yderligere 15 mio. kr. i 2025 på anlæg v/Kultur- og Idrætsudvalget.

Et at de kommende kultur- og naturprojekter for Vejle Kommune er Hærvejsprojektet. Projektet skal realisere de store planer for f.eks. Egtvedpigens Verden, Anesminde mfl. Det er delvis finansieret via Nordea-fonden, så kommunen kun skal finansiere 50%. I den forbindelse afsættes 14,3 mio. kr. i 2024, 15 mio. kr. i 2025 og 14,3 mio. kr. i 2026.

En af de store udfordringer igennem de seneste år har været at få enderne til at mødes ved driften af halaktiviteterne. Derfor afsættes der 2,13 mio. kr. i 2024 og 2,7 mio. kr. fra 2025 og frem til at sikre at der er finansiering til driften af vores haller. Der afsættes desuden 5 mio. kr. i 2025 til forbedring af idræts- og halforholdene i Skibet.

Forligspartierne har valgt at prioritere 0,2 mio. kr. årligt, således at Sandeventet på Nørretorv kan bevares.

I 2024 og frem skal der arbejdes med en plan for det kommende byjubilæum i 2027.

Vejle har en dyb tradition for fodbold og det ses som et vigtigt kulturelt bidrag. Derfor har Forligspartierne valgt at fortsætte et samarbejde med Vejle Boldklub med 0,6 mio. kr. årligt.

Reservation af 100 mio. kr. til et kommende IT-Universitet som
et af fremtidens vækstinitiativer

Forligspartierne ønsker et SDU IT-universitetscampus i Vejle. Vejles og trekantområdet virksomheder har brug for højtspecialiseret arbejdskraft til at skabe vækst og understøtte den grønne omstilling. Fremtiden er digital, så en vigtig del af væksten skal skabes ved at sikre flere IT-specialister. Syddansk Universitet (SDU) har derfor tilkendegivet, at universitetet vil etablere et stærkt, internationalt IT-forsknings og uddannelsesmiljø i Vejle når den nødvendige finansiering er tilvejebragt. Vejle Kommune vil sammen med centrale erhvervspartnerne hjælpe SDU med at realisere den erhvervsfremme og erhvervsudvikling, som vil sikre udvikling af nye produkter og tjenester og fremtidssikre virksomhedernes konkurrenceevne. Forligspartierne reserverer 100 mio. kr. til, sammen med SDU, over en årrække at skabe dette fundament for udvikling af nye jobs og fastholdelse og bosætning af højt kvalificerede kandidater. Samtidig fortsættes fokus på arbejdet med at gøre Vejle til en attraktiv studieby med byliv, adgang til studieboliger og fremtidige karrieremuligheder.

Investering i byudvikling og infrastruktur

Forligspartierne er enige om at løsning af Vejle Kommunes trafikproblemer har høj prioritet. I den forbindelse arbejdes der videre med havneruten, herunder tunnel til fredeliggørelse af overgang mellem bymidten og fjordbyen. Der arbejdes for en statslig medfinansiering af havneruten. Der skal i de kommende år etableres

en tunnel under havneområdet, som kan skabe nye rum til byudvikling og forbinde midtby og havn. Der afsættes 115 mio.kr. i 2026.

Forligspartierne afsætter en varig anlægspulje på 30 mio. kr. årligt fra 2024, som en del af basisbudgettet. Formålet er at bidrage til fremtidens byudvikling, infrastruktur og klimasikring. Konkret skal puljen finansiere 18,8 mio. kr. i 2026 og 1,1 mio. kr. i 2027 til stormflodssikring langs Rødkildevej – et projekt som er finansieret i samarbejde med Realdania. Puljen skal tillige finansiere løsningen af en af Vejles store trængselsudfordringer: forlængelse af omfartsvejen til Høgsholtvej med opstart af projektering i 2024 samt kommende VVM-undersøgelser vedrørende yderligere forlængelse af omfartsvejen.

Øvrige vækstinitiativer

Vejle Kommune har igennem de seneste år haft stor succes med at tiltrække fondsmidler til kommunale projekter. I forbindelse med fondsfinansiering har kommunen en egenfinansiering, som der skal afsættes midler til – ligesom der skal betales moms af fondsfinansieringen. Den allerede afsatte anlægspulje til fondsmedfinansiering suppleres fremover med mulighed for ansøgning til den centrale reservepulje.

Kollektiv trafik er i disse år voldsomt udfordret. Passagerfracald i busserne kombineret med stigende energipriser og vækst i den udgiftstunge flextrafik belaster økonomien. Forligspartierne er enige om at afsætte et driftsbeløb til Teknisk Udvalg på 8,1 mio. kr. i 2024, 8,5 mio. kr. i 2025 og 8,7 mio. kr. fra 2026 og frem.

Den høje byggeaktivitet betyder at Byggesagsbehandlingen har travlt i Vejle Kommune. Hertil kommer et tryk på lovliggørelsessager som følge af SKATs nye ejendomsvurderinger. En opgave som ikke kan løses indenfor nuværende ramme. Der er derfor brug for flere ressourcer for at kunne følge med. På den baggrund afsætter forligspartierne 1 mio. kr. årligt fra 2024 til opnormering af personale.

Der afsættes 5,7 mio. kr. i 2024 under Teknisk Udvalg til cykelstier.

På anlæg afsættes v/Beredskabskommissionen 0,5 mio. kr. i 2024 til indkøb af udstyr, som kan sikre at Vejle Brandvæsen har kapacitet til at fjerne en el-bil i brand.

Den nuværende bevilling til at fremme detailhandlens vækst og livet i bymidterne i Vejle samt i de fire centerbyer forlænges i en 3-årig periode. Der afsættes 2 mio. kr. årligt i perioden 2024-2026.

Med vedtagelse af lokalplaner for alle kolonihaver igangsættes et større arbejde med lovliggørelse over den kommende 4-årig periode. Der afsættes 1 mio. kr. årligt i perioden 2024-2027 til løsning af opgaven.

Den nuværende ordning med en fokuseret indsats for opkrævningsområdet gøres permanent. Ordningen forventes årligt at kunne bidrage med en merindtægt vedr. restancer på 2 mio. kr. Der afsættes 0,9 mio. kr. fra 2024 og frem. Beløbet dækker to stillinger i Opkrævning.

Der afsættes 0,5 mio. kr. årligt fra 2024 og frem til udgifter vedrørende Byrådet. Beløbet dækker vederlag, erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, IT, beforderingsgodtgørelse m.v., hvoraf en del er bestemt af lovgivningen.

Investering i klima og natur for 57,5 mio. kr. i perioden 2024-27.
Heraf er de 50,1 mio.kr. anlægsmidler

Vejle Kommunes klimaplan skal prioriteres stærkere i de kommende år. Der skal være fokus på at skabe en mere bæredygtig og miljøbevidst kultur, så det kommunale forbrug i Vejle Kommune reduceres. Forligspartierne ønsker, at der laves et koncept for styring af kommunens forbrug med fokus på at nedbringe kommunens klimaaftryk.

Forligspartierne lægger stor vægt på at fremme adfærdsændringer indenfor det kommunale forbrug. Forligspartierne ønsker blandt andet at der skal fokuseres på oplysning og uddannelse af kommunens medarbejdere og borgere. Dette vil hjælpe med at skabe bevidsthed om vigtigheden af miljøvenlige indkøb og forbrug og give folk de nødvendige værktøjer til at træffe informerede valg.

Vejle Kommune ønsker at understøtte fjernvarmeselskaberne i hurtigst mulig udrulning af fjernvarmeprojekter.

Forligspartierne har besluttet at øge andelen af el-biler i kommunens bilflåde, i tråd med Vejle Kommunes Klimaplan, hvor et af delmålene er at hele den kommunale kørsel i 2030 foretages via elektricitet. Brugen af el-biler og VE-biler sender et signal om engagement i bæredygtighed og beskyttelse af miljø og klima.

Derfor ønsker forligspartierne at investere i flere el-biler og ladestandere, så kommunens ansatte kan levere tjenester i grønne køretøjer. Sammenlagt står 238 kommunale køretøjer klar til en udskiftning via en ny leasingaftale i 2025 og 2026. Der afsættes under anlæg 7,4 mio. kr. til opførelse af 119 nye ladestandere på de kommunale adresser i 2024 og 2025, samt under drift til udskiftning af 238 kommunale køretøjer via en ny leasingaftale 1,6 mio. kr. i 2025 stigende til 2,9 mio. kr. i 2026 og frem.

Forligspartierne er enige om at prioritere 4 mio. kr. i 2024 som en klimapulje under anlægsområdet. Herudover afsættes 3,5 mio. kr. i 2024 til at fortsætte Sund Vejle Fjord projektet.

Ekstraordinært vedligehold

Forligspartierne er enige om at passe godt på kommunens bygningsmasse. I forbindelse med budgetforliget for 2024 har parterne valgt at afsætte en ramme på 15 mio. kr. i 2024 og 15 mio. kr. i 2025 til vedligeholdelsesprojekter. Det drejer sig bl.a. om udbedringer af Vinding Idrætscenter og Kirkebakkeskolen. Derudover afsættes i 2024 5,2 mio. kr. til renovering af Børkop Vandmølle. Det er aftalt at have et vedvarende fokus på vedligehold af kommunens bygninger.

Særlige opgaver til direktionen:

Jf. konstitueringsaftalen er der i indeværende valgperiode en 2040 proces under Økonomiudvalget med fokus på Vejles fysiske udvikling. Som led heri skal Direktionen understøtte politiske drøftelser af såvel den politiske som administrative omstilling til fremtidens organisation og samfund frem mod 2040.

Der ønskes i den forbindelse tværgående analyser og forslag til resiliente projekter på helt kort og på længere sigt inden for:

- klima- og naturprojekter, som drivere for byudvikling og lokalsamfund
- velfærdsudvikling, herunder unges mentale trivsel, fremtidens ældrepleje og anvendelse af velfærdsteknologi
- analyse af kommunens brug af tolkebistand
- brug og vedligeholdelse af den kommunale bygningsmasse
- ønsker til udlæg af fremtidige erhvervsområder

Forligspartierne ønsker at arbejde for en attraktiv arbejdsplads med fokus på smidige og meningsgivende arbejdsprocesser, der sikrer løsning af de kommunale kerneopgaver. Det kræver mod til forandring. Forligspartierne ønsker derfor som led i 2040 processen igangsat en forandringsproces for at opnå den bedste og mest optimale løsning af opgaverne. Processen skal bl.a. udfordre, forandre og effektivisere ledelsesstruktur, arbejdsgange og -processer, mødekultur på alle niveauer mv. Det overordnede mål er at forandre arbejdskultur, vaner og rutiner for at opnå størst mulig værdi i forhold til kerneopgaverne.

Direktionen skal derfor til kredsen af gruppeformænd tilvejebringe forslag til proces og konkrete frisættende handlinger inden for omstilling af den kommunale organisation, både på helt kort og på længere sigt, f.eks. via afbureaukratisering, arbejdet med fremtidens generationer og ledelse, centralisering/decentralisering, politisk og administrativ struktur mv.

Forliget i tal

Forligspartiernes politiske prioriteringer har resulteret i et budget for 2024-2027, der i hovedtal ser ud som følger:

Tabel 1

beløb i mio. kr.	2024	2025	2026	2027
Indtægter	-8.487,2	-8.821,8	-9.321,7	-9.826,2
Serviceudgifter	5.507,8	5.545,3	5.516,2	5.508,4
Øvrige driftsudgifter	398,2	397,5	396,8	396,8
Overførselsudgifter	2.034,0	2.083,2	2.127,9	2.164,0
Øvrig drift (incl. prisfremskrivning)	-1,8	341,4	702,5	1.073,6
Driftmæssigt overskud	-549,0	-454,4	-578,3	-683,4
Anlæg, afdrag på lån mv.	399,6	492,8	548,0	411,1
Resultat excl. særlige projekter	-149,5	38,4	-30,3	-272,2
<i>Hensættelse fra 2022 til overslagsårene</i>	-30,1	0,0	0,0	0,0
<i>Hensættelse fra 2023 til overslagsårene</i>	-26,5	-6,0	-2,9	0,0
<i>Fremrykket til 2023 (anlæg)</i>	101,8	0,7	0,0	0,0
<i>Hensættelse som følge af anlægsrevision</i>	55,9	-33,1	-4,9	-17,9
<i>Reservation gammel gæld SU/VU</i>	48,4	0,0	0,0	0,0
Resultat for det skattefinansierede område	0,0	0,0	-38,1	-290,1

Budgettet bygger på de kendte økonomiske rammer samt opretholdelse af den økonomiske balance. Hertil kommer de politiske prioriteringer.

Økonomiske prioriteringer i tal

Forhandlingerne har overordnet set resulteret i følgende rammer til serviceudgifter, midler til overførselsudgifter samt anlægsudgifter. Indtægterne er baseret på valget af statsgaranti.

Serviceudgifter:

Tabel 2

beløb i mio. kr.	2024	2025	2026	2027
Serviceudgifter jf. KL's definition	5.507,8	5.545,3	5.516,2	5.508,4
Øvrige driftsudgifter	398,2	397,5	396,8	396,8

Indeholdt heri er der tilført udvalgene i alt 487,9 mio. kr. i perioden 2024-2027. Midlerne er prioriteret til de enkelte udvalg som følger: Økonomiudvalget (32,3 mio. kr.), Teknisk Udvalg (34,0 mio. kr.), Børne- og Familieudvalget (116,0 mio. kr.), Seniorudvalget (172,0 mio. kr.), Sundheds- og Forebyggelsesudvalget (4,0 mio. kr.) Voksenudvalget (117,0 mio. kr.) samt (Kultur- og Idrætsudvalget (12,6 mio. kr.).

Overførselsudgifter:

Tabel 3

beløb i mio. kr.	2024	2025	2026	2027
Overførselsudgifter	2.034,0	2.083,2	2.127,9	2.164,0

Midlerne hertil tager udgangspunkt i Vejle Kommunes andel af den samlede ramme for overførselsudgiftsområdet på landsplan jf. den politisk godkendte handleplan samt en konkret vurdering af udgifterne til bl.a. forsikrede ledige, kontanthjælp, førtidspension og sygedagpenge.

Anlæg (skattefinansieret):

Tabel 4

Skattefinansieret anlæg - beløb i mio. kr.	2024	2025	2026	2027
Anlægsudgifter	400,2	454,9	497,6	376,5
Anlægsindtægter	-99,0	-43,1	-33,2	-51,0

Kommunens økonomiske styring

Vejle Kommunes økonomiske styring er baseret på stram styring, omstilling og skarpe prioriteringer. Forligspartierne ønsker at fastholde denne styring, der over en længere periode har vist sig at være helt afgørende for stabilitet i vores velfærdsydelser. Fastlagte principper som rammeoverholdelse, ansvarlighed i udvalgene og stor ressourcebevidsthed er helt centrale. Økonomistyringen sikres desuden gennem løbende omstillinger og ved decentralisering af kompetence og ansvar til de udførende led. Disse principper ønsker forligspartierne at værne om.

God økonomistyring er også at sikre økonomiske balance over de kommende år.

Forligspartierne har derfor besluttet følgende tiltag for 2024:

- Der hensættes 55,9 mio. kr. af finansieringen fra 2024 til 2025-2027 som følge af tidsmæssig forskydning af anlægsprojekter.
- Desuden finansieres fremrykkede projekter til 2023 af finansieringen i 2024 med 101,8 mio. kr. og i 2025 med 0,7 mio. kr.
- Der reserveres 48,4 mio. kr. af finansieringen i 2024 til gammel gæld
- Som følge af økonomiaftalen frigøres rum til velfærdsprioritering med 5 mio. kr. i 2024 og reduceret forbrug af eksterne konsulenter med 4,5 mio. kr. i 2024. Omstillingskravet fordeles ud fra udvalgenes andel af de samlede serviceudgifter.
- Som følge af økonomiaftalen foretages administrative besparelser for 13,8 mio. kr.
- Den afsatte pulje til anlæg i 2025, 2026 og 2027 er ikke disponeret fuldt ud med henblik på at bevare et økonomisk handlerum i de kommende år.
- Fagudvalgene skal fortsat have fokus på at realisere de besluttede anlægsprojekter, således overførslerne mellem årene på udvalgsniveau holdes op på det reducerede niveau (jf. budgetforlig 2018).

Det aftalte budget er generelt realistisk og robust, men der knytter sig dog en vis usikkerhed til især realiseringen af de budgetterede salgsindtægter og de økonomiske rammevilkår de kommende år. Derfor tilbageholdes en del af den centrale reservepulje.

- Frigivelse af 50% af den centrale reservepulje indtil der er sikkerhed for budgetoverholdelse. Økonomiudvalget kan disponere over de 50%. De resterende 50% båndlægges v./Byrådet.

Fokus på rammeoverholdelse

Forligspartierne lægger stor vægt på en ansvarlig økonomisk styring af kommunen med rammeoverholdelse i de enkelte udvalg. Dette er dels forudsætningen for, at kommunen fortsat kan have en sund og stabil økonomi, men også nødvendigt for at undgå at blive pålagt budgetsanktioner af staten. Derfor understreger forligspartierne også vigtigheden af, at der fra centralt hold, sammen med fagudvalgene, løbende tages de nødvendige tiltag for at sikre rammeoverholdelse. Økonomiudvalget vil følge dette nøje via månedlige opfølgninger og om nødvendigt tage en dialog med fagudvalg, som måtte have udfordringer med at overholde den besluttede økonomiske ramme i det enkelte budgetår.

De statslige begrænsninger af de kommunale udgifter betyder, at det fortsat er afgørende, at fagudvalgene tager ansvar for at planlægge anvendelsen inden for den ramme, udvalget råder over. Rammerne er blevet større med dette

budgetforlig, men der er stadig vigtige prioriteringsopgaver, som udvalgene skal løse.

Selvbudgettering eller statsgaranti 2024

Forligspartierne konstaterer, at der på forhandlingstidspunktet ikke foreligger endelige beregninger ved selvbudgettering, idet KL ikke har fremsendt en ny beregningsmodel med nye væksts-køn og indkomstberegninger. Forligspartierne er derfor enige om, at såfremt der ved Byrådets 2. behandling af budgettet vælges selvbudgettering, mødes forligspartierne med henblik drøftelse af håndteringen af gevinsten ved selvbudgettering.

Tirsdag den 12. september 2023

Jens Ejner Christensen
Venstre

Dan Arnløv Jørgensen
De Konservative

Torben Elsig-Pedersen
Radikale Venstre

Lars Schmidt
Venstre

Rune Bønnelykke
Dansk Folkeparti

Svend Erik Nielsen
Danmarksdemokraterne

Eva With
Nye Borgerlige

Bilag med politiske prioriteringer

Tilførsler		... Mio. kr. ...			
Tilførsel af midler ifølge politiske prioriteringer		2024	2025	2026	2027
1	Div. Udvalg - Lov-/ Cirkulæreprogram, serviceudgifter	13,33	14,52	16,80	16,80
2	Div. Udvalg - Anlægsforskydninger/anlægsrevision	-55,90	33,10	4,90	17,90
3	BK - Brandhænder	1,28	1,28	1,28	1,28
4					
5	Drift - serviceudgifter				
6	SU - Pulje til Seniorudvalg	43,00	43,00	43,00	43,00
7	VU - Pulje til Voksenudvalg	28,00	28,00	28,00	28,00
8	BFU - Pulje til Børne- og Familieudvalg	29,00	29,00	29,00	29,00
9	ØU - Detailhandelsindsats	2,00	2,00	2,00	0,00
10	ØU - Fokuseret indsats for opkrævning - permanentgørelse	0,90	0,90	0,90	0,90
11	ØU - Byggesag	1,00	1,00	1,00	1,00
12	ØU - Kolonihaver - lokalplaner i en 4-årig periode	1,00	1,00	1,00	1,00
13	ØU - Politisk Organisation	0,50	0,50	0,50	0,50
14	TU - Teknisk udvalg, herunder Kollektiv Trafik	8,10	8,50	8,70	8,70
15	KIU - Drift af Haller	2,13	2,70	2,70	2,70
16	ØU (div. udvalg) - El-bil leasing fratrukket brændstofsgevinst	0,00	1,60	2,90	2,90
17	KIU - VB samarbejdsaftale	0,60	0,60	0,60	0,60
18	ØU - "Faglig stolthed - Fordi du er ansat"	1,00	1,00	1,00	1,00
19	ØU - Trivselsmåling	0,50	0,00	0,00	0,00
20	SFU - Sundhedsindsatser -genoptræning	1,00	1,00	1,00	1,00
21	ØU - Tværgående indsatser for fremtidens velfærd (6 mio. kr. i 2023)				
22	ØU - Sandevent ved Nørretorv består	0,2	0,2	0,2	0,2
23	VU - Peer-to-peer	0	1,3	1,3	1,2
24	VU - Spise-/Værested Løget	0,3	0,3	0,3	0,3
25	Drift - overførselsudgifter				
26	AU - Beskæftigelsesindsats	5,00	5,00	5,00	5,00
27					
28	Renter				
29	Tinghøj (renter)	1,90	3,70	5,30	5,20
30					
31	Anlæg				
32	BFU - Daginstitutioner	20,00	45,00	45,00	45,00
33	ØU - Byudvikling, klimasikring, omfartsvej, Infrastruktur	30,00	30,00	30,00	30,00
34	KNMU - Klimapulje	4,00	0,00	0,00	0,00
35	ØU - Hærvejsprojekt, Nordea	14,30	15,00	14,30	0,00
36	TU - Vedligeholdelsespulje, Kirkebakkeskolen, Vindinghal, halgulve	15,00	15,00	0,00	0,00
37	TU - Børkop vandmølle	5,20	0,00	0,00	0,00
38	BK - Udstyr til slukning af el-køretøjer	0,50	0,00	0,00	0,00
39	ØU (div. udvalg) - El-bil ladestander	4,80	2,60	0,00	0,00
40	KIU - Skibet, Idrætsfaciliteter	0,00	5,00	0,00	0,00
41	ØU - Havnetunnel	0,00	0,00	115,00	0,00
42	SU - Anlægspulje til vaskehal	3,50	0,00	0,00	0,00
43	TU - Cykelstier	5,70	0,00	0,00	0,00
	KIU - Udvidelse af biblioteksprojektet med en musik- og kulturskole	0,00	15,00	0,00	0,00
	KNMU - Sund Vejle Fjord	3,50	0,00	0,00	0,00
	I alt tilførsel	191,33	307,79	361,67	243,17

Finansiering		... Mio. kr. ...			
Finansiering af politiske prioriteringer		2024	2025	2026	2027
1	Div. Udvalg - Lov-/ Cirkulæreprogram, øvrige	0,00	0,00	-0,66	-0,66
2	Div. Udvalg - Lov-/ Cirkulæreprogram, overførsler	-2,38	-2,31	-2,30	-2,30
3	ØU - Administrative besparelser	-12,50	-13,10	-13,10	-13,10
4	Div. Udvalg - Administrative besparelser	-1,50	-0,90	-0,90	-0,90
5	Generelle tilskud - pga. hævet serviceramme	-13,30	-13,30	-13,30	-13,30
6	Grundskyld - ændret udmelding	-13,70	-7,90	-16,60	-25,90
7	Tilskud - pga. ændret grundskyld	0,00	15,50	25,40	32,10
8					
9	DCR - Finansiering faglig stolthed	-1,00	0,00	0,00	0,00
10	DCR - Finansiering trivselsmåling	-0,50	0,00	0,00	0,00
11	DCR - Tværgående indsatser for fremtidens velfærd (-6 mio. kr. i 2023)				
12					
13					
14	Buffer nulstilles i 2024	-20,00	0,00	0,00	0,00
15	Låneoptagelse modpost buffer	20,00	0,00	0,00	0,00
16	ØU - Finansiering via afsatte anlægspuljer	0,00	0,00	0,00	0,00
	I alt finansiering	-44,88	-22,01	-21,46	-24,06